

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an 500 Lei Parohiile cl. II. și particulari . . . 400 Lei Parohiile cl. III. și subclasă . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concurese de prot. 1.00 Lei. Parohii de cl. I 500, de cl. II 400, de cl. III 300 Lei. Celelalte publicații 400 lei.</p>
---	--	---

„Săptămâna Banatului“.

O mână de intelectuali inimoși, fii ai Bănatului din capitala țării, în frunte cu dl P. Nemoianu, cunoscutul luptător naționalist, organizează între 1—8 Martie o serie de manifestații, conferințe, coruri și expoziții, menite să trezească interes pentru comorile sufletești din Banat.

Fărăma aceasta de țară, atât de vie și de minunată, este prea puțin cunoscută și apreciată, nu numai de către streini, dar chiar de către noi înșine.

Conștiință de valoarea ei, țara aceasta a cântecului, s'a lăsat în voia tuturor... și nimeni nu s'a trudit să-și plece duos capul pe pieptul ei frământat și sbuciumat; și toți au crezut că Bănatu-i doar o poveste, o țară de vrajă și de vis. Dar Bănatul, mărgeaua mândră din colanul Țării, este provincia bogată dintre Dunăre, Tisa și Murăș, proptită la răsărit pe stâncile Carpaților care ascund sfios dar magnific altarele străbunilor noștri Daci, închinători ai lui Zamolxis.

Mireasma dulce a luncilor și doina codrilor au întovărășit cu o statornică credință lungile noastre așteptări. Din ele s'a țesut tainica lume a basmelor cu feți-frumoși, cu Iovani-Iorgovani și Ilene Consinzene cari, ca și în mitologiile antice, s'au coborât în popor și i-au dat mână de ajutor împotriva năpăstuirilor...

Au trecut răscruci de vremuri și au venit alte răscruci, dar magul care să talmăcească vrerile noastre a tot întârziat. Buna noastră credință îl tot așteaptă, ba îl identifică în fiecare om și în fiecare prieten, dar vai! lumea se orientează astăzi cu totul după alte forme și criterii decât... buna credință.

Trăim într'un veac în care totul stă 'n

funcție de propagandă, de reclamă și tenace afirmare. Cine mai socoate merit vrednicia și cine mai susține că dreptatea e sfântă și se impune prin ea înșasă?

Și cu toate acestea, dacă ni se cere, vom desfășura o întreagă serie de vrednicii.

Ne este prietenă istoria emancipării noastre: naționale, bisericești și culturale. Paginile ei luminoase arată risipă de însuflețire și de pricepere la fiii acestui pământ. Totdeauna ei s'au angrenat cu întregul lor arsenal sufletelesc la triumful cauzei românești. Totdeauna ei au vizat un progres general pentru nația, în mijlocul căreia ei se simțiau frați unii cu alții, ca frații deopotrivă.

Cine știe, poate este un neajuns datorit gradului de sensibilitate că încercăm uneori străngeri de inimă, aidoma copiilor cari văd preferințe la părinții lor? Și cu toate acestea bănățeanul, românul bănățean, copilul uneori incomod, cu o superioară înțelegere trece peste atari situații, având conștiința întreagă de viitor stăpân.

Sfioși, dar având această conștiință a băștinășiei și a tăriei noastre, frații mai mari din București cari au organizat *săptămâna Banatului*, pot fi mândri pe această noblețe a vechimii lor ca și pe frumosul potențial de virtuți.

Suntem convinși că truda lor, de oricâte greutăți s'ar izbi, va fi secondată de toți cei cari ne păstrează o fărâma de dragoste. Și nimeni să nu judece sfiiciunea sau stângăcia noastră, ci înainte de toate să vadă la bănățeni inimile acelea în care faptele și nizuințele mari găsesc răsunset puternic.

... Când va bate ceasul decisiv și care se apropie, vom desbrăca toată modestia și sfiiciunea înnăscută și vom pune în cumpănă tot acest aur din suflete, pe care protagoniștii noștri îl desvăluie acum...

Preotul în slujba operelor de ocrotire și medicină socială.

Un venerabil confrate îmi spunea, acum câteva zile, că a avut un regretabil conflict cu un medic de circumscripție.

În lipsa medicului, preotul pansase — bine înțeles, fără plată — un enoriaș, care se alesese cu câteva răni dintr'o căzătură.

După câteva ceasuri a venit și medicul la bolnavul respectiv și aflându-l pansat s'a înfuriat. Asigurându-l preotul, care era alături, că a luat și el unele măsuri de igienă și a desinfectat rănilor și că pansamentul trebuia aplicat, neștiind când vor găsi un medic, medicul îi răspunde tăios: „Domnule, ai depășit „drepturile D-tale profesionale“. Ceeace faci D-ta, se cheamă practică ilicită de medicină“ etc.

Nu m'a mirat această apostrofă a medicului, pe care am socotit-o, pur și simplu, o nesăbuită ieșire și, în consecință, nu i-am dat mare importanță.

M'a impresionat însă gravitatea cu care venerabilul meu interlocutor, cu o bogată experiență pastorală, a făcut următoarea deconcertantă concluzie: „noi suntem încetul cu încetul scoși din toate funcțiunile vieții sociale. În ce privește treburile acestea medicale, iată, că nu ni se acordă nici măcar atenția care se dă unei doftoaie empirice“ etc.

Răspunzând acestei descurajante reflexiuni și voind a întoarce scepticismul bătrânului preot, i-am îndreptat atenția spre lucrările savantului nostru medic Dr. Victor Gomoiu: „Preoțimea în slujba operelor de ocrotire socială“ și „Biserica și Medicina“ și i-am reprodus cuvintele cu care savantul român își încheie ultima din lucrările amintite:

„Biserica și Medicina trebuie să stea într'o colaborare continuă și cât mai strânsă căci terenul este prea vast pentru a se teme cineva de încălcare reciprocă“.*

„Să-mi dai și mie cartea aceasta ca s'o arăt medicului meu de circumscripție“ mă roagă preotul în chestiune.

Incidentul acesta mi-a sugerat gândul să spicuesc unele interesante afirmații din cartea aceasta, pe care le întregesc cu note și reflexii personale.

Cartea aceasta ar trebui, într'adevăr, să fie cunoscută de toți preoții și de toți medicii, — slujitorii celor două alese „apostolate“, care se întâlnesc în opera aceluiași scop: îngrijirea omului.

Preoții și medicii, găsesc în această carte nu numai îndemnul, necesitatea și posibilitățile unei ideale colaborări, ci și o justificată apostrofă pentru că au dus, uneori, până la discordie cele două apostolate, din mândrie sau din teama nejustificată de inmixțiuni profesionale — care ar fi putut să scurteze venitele materiale ale unora sau altora.

Pentru medicii, autorul acestei lucrări este o incontestabilă autoritate științifică, iar pentru preoți un bun cunoscător al instituțiilor religioase, al Sf. Scripturi și un devotat fiu al Bisericii noastre.

Alături de eruditul profesor, medic și vrednic creștin, fiziologul Dr. Nicolae Paulescu, Prof. Dr. Victor Gomoiu reprezintă o glorie a științei noastre medicale și a Bisericii noastre ortodoxe, glorie care trece peste anumite adversități locale, reprezentându-ne dincolo de hotarele Țării, în domeniul sacru al științei universale.

Ca și Dr. N. Paulescu, Dr. Victor Gomoiu proclamă și propovăduiește cu toată autoritatea științifică, primatul moralei creștine în practica medicinei, înfruntând concepția materialistă și ateistă a vremii care separă religia de medicină sau așează pe Dumnezeu în antiteză cu știința.

Medicul trebuie să fie „un apostol al moralei“ zicea marele Paulescu.

„Prin slăbirea sentimentului care a stat la baza lor și le-a unit atâta vreme — prin relaxarea „moralei“ — ambele (Medicina și Religia) au pierdut foarte mult din noblețea rostului lor de odinioară, devenind pentru unii simple titluri de „meserii“ lucrative“ scrie Prof. Gomoiu (Biserica și Medicina, pag. 88).

Și este o „prejudecată — falsă și periculoasă“ — a spune că „științele pozitive și mai ales Medicina, ar procura argumente în favoarea materialismului sau ateismului“ și a fost (această prejudecată) „combătută de atâția iluștri învățați ca: matematicianul Kepler, astronomul Galileu, fizicianul Newton, chimistul Liebig, anatomistul Morgagni, fiziologul Claude Bernard, naturalistul Cuvier, universalul Pasteur“ etc. (Idem pag. 93—94).

Cele câteva sute de lucrări științifice, cunoscute și apreciate peste hotare, prestanța pe care o are Prof. Dr. V. Gomoiu în lumea științifică a Europei, și dincolo de Europa, ne fac să primim sfaturile și îndemnurile din cartea în discuție, cu mult respect și cu toată încrederea.

Lucrarea (Biserica și Medicina) a fost prezentată la un concurs instituit în anul 1926 de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale — condus de Păr. Prof. I. Lupaș — pentru cea

* Dr. V. Gomoiu, Biserica și Medicina, Tipografia „Presa“ Brăila, 1940, pag. 172.

mai bună lucrare cu subiectul: „Preoțimea în slujba operelor de ocrotire și medicină socială“.

Comisia a premiat lucrarea prezentată de autor sub motto: „Medicina este un sacerdoțiu umanitar“ (Hipoerale) a Doctorului Gomoiu.

Concursul l-a inițiat un preot și l-a câștigat un medic. Preotul însuși era un erudit, iar medicul un om în sufletul căruia erudiția se întâlnește armonios cu credința.

Biserica — prin slujitorii ei — a împărțit toate gândurile din această lucrare, care tindea să pregătească drumul unei sistematice colaborări între Biserica și Medicină.

Reprezentanții Ministerului Sănătății însă — după cum ne mărturisește însuși autorul — n'au sesizat și n'au dorit importanța acestei colaborări.

Dar autorul acestei lucrări, care declară că „n'a părăsit nicicând ideea — și nici practica — colaborării cu Biserica“ (pag. 8) nu osteneste să propovăduiască, cu zel apostolic, această idee, oricând are prilejul. Astfel în congresul „Societății internaționale de Istoria Medicinii“ al cărei președinte este, a declarat (la Belgrad): „Considerând pe preoți ca pe niște medici sufletești, medicina științifică speră să găsească în religiozitate și în devotamentul lor, o colaborare pe cât de efectivă pe atât de prețioasă“ (pag. 8).

Pentru ca să dovedească — și izbuteste cu prisosință — necesitatea conlucrării dintre Biserica și Medicină, autorul urmărește, până în trecutul îndepărtat — „în copilăria umanității“ — „raporturile medico-religioase“ în diferite religii și evidențiază „rolul preoților în serviciul celor două apostolate“ — la Egipteni, la Evrei, la Greci și Romani, la Mohamedani — ajungând la concluzia că „la începuturile lor, medicina și religia, s'au confundat, căci „știința“ era una singură, cercetată și aplicată de aceiași slujitorii...“

Dar asistența socială, bine organizată, este opera creștinismului, al cărui întemeietor este „cel mai mare preot“ și „cel mai mare doctor“. De aceea legăturile medico-religioase la creștini, sunt tratate într'un capitol special.

Învățătura Domnului nostru Iisus Hristos: „iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși“ și apoi: „mai mare dragoste ca aceasta nimeni nu are, decât a-și da sufletul pentru aproapele său“ constituie expresia cea mai înaltă a altruismului și „însuși sensul apostolatului nostru (medical și preoțesc)“ (pag. 53).

Pr. Dr. Marcu Bănescu

Din preocupările unui preot tiner.

Cu multă bucurie redăm o parte din mărturisirile sincere ale unui tânăr și harnic preot, făcute P. Sf. Sale Episcopului Veniamin, pentru a servi de pildă și îndemn și celorlalți preoți tineri, ca și ei, cu toată încrederea în ajutorul lui Dumnezeu, să pornească la muncă, învingând înverentele piedici ale începutului.

„Eu, întru toate supusul fiu sufletesc al Prea Sfinției Voastre, viu cu îndrăsnire să subștern Părintelui meu, cuvinte pornite din filială dragoste, din nețărnamurita iubire ce o am pentru sfânta noastră Biserică, pentru binele obștei, pentru adevăr și răspunzând statului Prea Sfinției Voastre.

Rog să fiu privit cu îngăduință, eu și greșalele ce s'au făcut fără voia mea. Cer cuvenita iertare. Căci acestea sunt rânduri, sunt frânturi din însemnările ce le-am făcut cu gând curat de îndreptare, potrivit înțeleptului sfat ce ne-ați dat înainte de trimiterea în apostolat.

Sunt multe luni împlinite de când mi s'a încredințat spre păstorie norodul satului . . . Sunt multe luni împlinite de când, luptând din răputeri cu greutatea ne mai cunoscute mie, nizuesc cu vreme și fără vreme întru ridicarea credincioșilor mei pe înălțimile adevăratei învățături creștine și pentru propășirea culturală, prin amvon, prin pastorație individuală și prin conferințe.

Preotul nu are autoritate prin însuși funcțiunea ce o deține, întru cât misiunile reclamă altă autoritate: cea plecată din suflete, pentru suflete. Deci, nu din frică. Deșănțata demagogie politică ce-și arată și acum otrăvitoarele-i roade, a făcut din supusul țaran un răsvrătit și protivnic, un dușman a tot ce este intelectual. Când se privește în inima acestui rău, devenit prin forța împrejurărilor un pericol real, se pot vedea nefastele rezultate, ce de multe ori par inevitabile. Cred că orice preot, ce pleacă pe greul drum al sufleteștilor păstoriri, în deplina cunoștință a marilor chemări și răspunderi ce și-a luat de bună voe, trebuie să înțeleagă cerințele vremii și să înnoiască și imputernicească legătura țesută între ei și popor de Sfânta Biserică și prin alte mijloace, ca de pildă: prin o farmacie sătească, prin cumintea îndrumare gospodărească și culturală. Dovedind acestea o superioritate și grijă părintească în fața credincioșilor, atașamentul și respectul adevărat, fără care nu se poate face nimic temeinic, urmează dela sine. Așa se poate risipi neîncrederea în

intelectual, contribuind la înălțarea morală a satului și, prin aceasta, a întregului neam. Personal, nu am uitat și nu uit nici o clipă, că preoțimea poate ridica și prăbuși un popor. O dovadă este din plin trecutul și o adevărată prezentul.

Din inițiativa mea, cu sprijin material din slabele mele agonisiri de altădată și cu concursul tineretului instruit de mine, ființează pe lângă oficiul parohial o bogată farmacie sătească, cu medicamente ce se ridică astăzi la suma de aproape 10.000 lei, administrată de mine în mod absolut gratuit, având eu și îndelungată practică medicală. Am acum sufleteasca bucurie de a vedea rezultate ce mi-au depășit așteptările, ținând seama de puținul timp de activitate.

Acolo unde s'a simțit trebuința — și nu a rămas nici o casă fără necazuri — am colaborat în mijlocul familiilor cu ajutor și stat, date după cum mi-au îngăduit sărăcăcioasele putințe.

Pentru a sustrage tineretul dela preocupările și obiceiurile ce nu cadrează cu sfatul Bisericii, am pregătit până în prezent 8 reprezentații teatrale, bine reușite. M'am izbit și de răutate, de invidie, venite din afara comunității. Prin cinste, demnitate și îngăduință, obstacolele s'au năruit.

Prin intervenția mea, profesorul Nicolae A. Roșu, bunul meu prieten, directorul celei mai bune gazete: „Poporul Român“, a făcut mari reduceri în abonamente, trimițând credincioșilor mei cărți în mod gratuit și făgăduindu-ne o bibliotecă cu 500 volume selecționate ca dar și din care am primit deja o parte. În sat vin peste 80 de foi săptămânal.

Pentru a răspunde acestui dor de lectură odihnitoare și utilă, am hotărât înființarea unei biblioteci sătești. Rog prea respectuos pe Prea Sfinția Voastră să dispună, într-un cânt ar fi cu putință, să ni se trimită ce s'ar crede de potrivit, din bătrânele cărți, depozitate la Librărie. Credincioșii, v'ar rămâne pururea recunoscători.

Am pus strădanii și muncă dezinteresată pentru ridicarea unei case culturale. Neînțelegerea rostului acestei binecuvântate case ce va ființa pe lângă biserică, a ridicat discuții. Prin stăruință, prin îngăduința față de ei, prin prealabilele lămuriri, prin sincera înțelegere a împrejurărilor ce caut a le dovedi în orice moment și prin neprecupețitul sprijin ce-l pot da, le-am câștigat bunăvoința și încrederea.

Întru cât îmi îngăduie buna cuviință, chemarea ce o am și autoritatea ce-mi este necesară, iau parte la bucuriile și la durerile lor, totul întemeindu-se pe un respect reciproc. Iar

casa mea, e totdeauna deschisă celor ce simt trebuința de a-mi vorbi.

Rămân în credința că predicile au însemnătate covârșitoare. M'am nevoit a le rosti duminical, pe înțelesul credincioșilor. Roadele ce se primesc, depășesc prevederile. Tot ce se vorbește de pe amvon, e credință, pentru toți. Cuvintele și gândurile, să fie cumpănite și înțelepte, din vreme pregătite. Biserica e totdeauna plină. Pentru sfințele slujbe, cred că nu e nimerit să se ceară ceva. Țăranul dă cu mai multă dragoste când nu i se cere și răspunde cu ajutor neîntârziat lipsurilor preotului, fără să i se ceară. Să nu i se lase niciodată impresia că este exploatat și că cel încredințat cu paza sufletelor, nu râvnește decât la cele materiale.

O problemă ce reclamă mult tact și deosebită delicatețe, este problema sectelor. Nu știu dacă restricțiile stăpânirii politice pot să-și ajungă țintele. Ele aduc însă o nespun de mare ajutorare preotului.

Câștigat numai prin forță, prin frică, sectarul va fi acelaș element de desordine și punctul de plecare al tuturor neplăcerilor. Este just, prin cuvânt și faptă aceste elemente se pot câștiga greu. Răbdarea, înțelegerea și dragostea preotului trebuie să se arate cu prisosință.

Pentru moment, am isbutit să recâștig rătașii din sat, atât prin bunăvoința ce le-am arătat prin a-i cerceta, cât și prin farmacia ce stă în permanență la îndemâna oricui. Acum, mă cercetează, mă sprijinesc și ei. Și nădăduesc să-i câștig sincer, pentru slânta și dreptmăritoarea Bisericii.

Dar totuși, esențiala condiție a bunei păstoriri, cu cerutele rezultate, e viața, e comportamentul preotului în familie și societate. Poporul privește în primul rând spre fapte și apoi spre vorbe. Adevărata pildă grăitoare, e însuși preotul. Subtilului spirit de observație și ironiei țăranului, nu-i scapă nimic, niciodată...

Propaganda religioasă prin presa profană, înțelept dirijată, dă rezultate neprevăzute. Urmăresc coloanele religioase ale „Poporului Român“. Lucrez a o face și eu, în mai multe ziare. Privirile trebuie îndreptate îndeosebi spre țăran. Dacă el este pierdut, nu mai avem niciodată ce câștiga... Presa e forța cea mai superioară a vremii, de pe urma căreia orice ramură de activitate nu poate trage decât foloase.

Simt sufletească durere când mi se anunță sumedenie de prețioase cărți, la cari nu pot nici să gândesc... Biblioteca mea n'a mai sporit. Dar înfruntând povara vremii, amenințată a se risipi. Și sunt legat cu trup și suflet de ea. Mi-e cea mai prețioasă comoară.

La venirea mea în parohie, nu am găsit absolut nimic. Ceeace putea să-mi asigure existența, nu mai era. Totuși, în multele lipsuri și grelele asupriri ce puteau duce în mod fatal la desnadejde, eu nu disper. Dragostea pentru chemarea căreia am răspuns cu sufletul; înțeleptul sfat ce mi-ați dat ca și neșovăelnică încredere ce am pus în Dumnezeu și Prea Sfinția Voastră, mi-au fost mângâiere, întărire, ușurare și dreaptă călăuză!...

Am îndrăsnit a scrie aceste prea multe rânduri, ca supus fiu sufletesc și drept smerit răspuns prețioaselor Prea Sfinției Voastre îndemnuri și luminate sfaturi ce ne-ați dat cu părintească grijă.

Înțeleapta și întru toate folositoarea Prea Sfinției Voastre Circulară — pildă vie a dragostei părintești ce ne purtați; mănunchiu de înțelepciune; îndrumător fără asemănare și frumusețe de cuget — bine venită, mi-a fost nou îndemn.“

Un ctitor de așezăminte bisericesti.

De mai mulți ani numele dlui inginer **Constantin Orghidan**, președintele Consiliului de administrație al Uzinelor Metalurgice Unite Titan-Nădrag-Călan — organizatorul marelui industriei metalurgice românești — a apărut în fruntea unor opere sociale de mari proporții aici în Bănatul nostru.

Iscusitul inginer este dublat de creștinul bun și inimos. Căci așa se înțeleg ctitoriile sale nemuritoare, bisericile din Recița, din Ferdinand, Călan etc. apoi numeroase alte fapte, cari îl înscriu definitiv în șirul ctitorilor nemuritori.

Alte calități îl ridică pe plan superior, încât Academia Română îl alege membru onorar.

Acum câteva zile Episcopia noastră a avut bucuria să primească pentru scopuri de propagandă religioasă și culturală suma de Lei 200.000 dela dl inginer C. Orghidan, din partea Uzinelor Titan-Nădrag-Călan iar din caseta personală Lei 10.000.

Această binecuvântată danie s'a pus temelie fondului pentru tipărirea ediției celei nouă a cărții de rugăciune.

De aceea îndemnați, Prea Cucernici Protopopi și Cucernici Preoți, pe cei cari vor lua în mână această cârtică să pomenească în rugăciunile lor pe mărinimosul și bunul credincios Constantin Orghidan, dăruindu-i Dumnezeu zile îndelungate, lui și soției sale Elena!

Câteva lucruri de dorit.

Felul cum ne salutăm noi preoții, când ne întâlnim, e cât se poate de profan. Nu ne osebim prin nimic, când ne dăm binețe, de enorfașii noștri. Mai mult, cei cari fac parte din „Oastea Domnului“, se salută mai creștinește decât noi, părinții lor sufletești. Ar fi de dorit deci, ca frații preoți să se gândească asupra acestui deziderat pe cât de creștinesc pe atât de preoțesc.

Ferdinand al III-lea, regele Castiliei, și-a aranjat palatul astfel, încât fiecare bucată de mobilă și toate frescourile să-i fie un „memento mori“. De ce nu ne-ar servi și nouă, cari suntem încă atât de trupești și lumești, salutul, ca un îndemn pentru cele sufletești? De ce n'am alcătui salutul nostru din „cuvinte ale vieții vecinice“?

*

Când slujesc sfânta Liturghie, aș vrea să am mâinile împreunate ca pentru rugăciune, iar gândul să-mi fie ațintit asupra înțelesului cuvintelor ce rostesc și totuș mă surprind nu odată, că mâinile-mi sunt pe prestol și mintea pe aiurea.

O, cum n'aș împreuna mâinile când zic: „cu pace Domnului să ne rugăm“, când implor „pacea de sus“, când cer „sfârșit creștinesc“ etc., și cum nu mi-aș pironi gândul de noima sublimă a ecteniilor, când, dacă pot păstra aceste două lucruri, am senzația, la sfârșitul Liturghiei, că am făcut un lucru bun, căci „preotul când slujește cinstește pe Dumnezeu, veselește pe îngeri, zidește biserica, mijlocește viilor ajutor, morților repaosul și pe sine se face părtaș tuturor bunurilor“.

*

Când predicăm să fim naturali și să ne avântăm numai cât ni-e duhul. Patosul meșteșugit să-l lăsăm — protestanților. Viața ce ducem își imprimă inexorabil pecetea pe predica noastră și va face să vibreze — pe nesimțite — în glasul nostru, fiorii credinței ce trăim. Deci, frații mei, o viață fără prihană și trăită așa ca și când mâne am muri; o viață petrecută în multă rugăciune și în fapte bune, sunt condiția „sine qua non“ a predicii bune căci „conștiința curată ne înveselește mai mult decât învățătura filosofului; inima înfrântă și smerită e mai mult decât știința de a hotări în chip științific ce este sfânta Treime... și a sluji lui Dumnezeu, aceasta este cea mai mare înțelepciune“.

Prof. I.

Ș T I R I

În atențiunea preoților. Se atrage atențiunea, ca **Duminecă 7 Martie a. c.** la **Sf. Liturghie** cuc. preoți să scoată **Sf. Agneț** pentru **Liturghia** celor mai înainte sfințite din zilele de **Mercuri** și **Vineri** din săptămâna primă a **Postului Paștilor**.

În fiecare Duminecă din acest **Post**, vor scoate **Sf. Agneț** pentru **Sf. Liturghii** celor mai înainte sfințite din săptămâna viitoare.

„Dreptul în societatea românească”. Cu acest subiect pâr. profesor Dr. Liviu Stan dela Academia Teologică Andreiană din Sibiu a ținut o conferință de înalt nivel academic. Sf. Sa a arătat rând pe rând definițiile pe cari le dau fie filosofii, fie juriștii români acestei valori spirituale, conchizând că aceștia — pozitivisti, idealisti sau vitaliști, indiferent sub ce firmă își ațîșează ideile — difer de concepția sănătoasă a poporului. Sunt totuși amintiți doi juriști, profesorul Drăghicescu care este în Franța și magistratul I. N. Lungulescu din Timișoara, cari se apropie de concepția aceasta robustă și singură adevărată. Într-o formă cuprinzătoare, definiția dreptului se găsește în *Pravila* dela 1652 a lui Vasile Lupu. **Dreptul** sau **dreptatea**, *sfânta dreptate*, cum o numește pe bun drept poporul, totdeauna este triumfătoare; este sfântă, deci nu poate să nu răsbească, să nu triumfe. Conferința se încheie cu urări de triumf neîntârziat, al sfintei dreptăți pentru toți Români, ardeleni și bănățeni, stărnind insufletește aplauze ale publicului.

A participat la conferință P. S. Episcop Veniamin, intelectual și numeros popor, cu deosebire Ostașii Domnului din localitate și cei veniți din jur și din Recița-română. Corul Reuniunii a cântat „Pre Stăpânul...” și „Îngerul a strigat”, răsplătit fiind cu multe aplauze.

Astăzi conferențiază pâr. profesor Iova Firca despre *Originea vieții*.

Academia teologică din Sibiu, în conformitate cu cele apărute în Monitorul Oficial, Nr. 35 din 11 Februarie 1943, primește în mod legal consacrarea de „școală superioară de grad universitar”. *Telegraful Român* din 21 Februarie a. c. publică Decretul-Lege amintit, în întregime. Pâr. D. Stăniloae în editoriaul intitulat „O nouă fază în viața Academiei teologice Andreiane” arată căile superioare care cari teologia din Sibiu a fost călăuzită de către I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Dr. Nicolae Bălan, mulțumind și solicitând autorității de Stat. Celelalte „Academii” teologice din Mitropolia noastră au calea deschisă, au sprijinul Bisericii și pe cel al Statului, pot concura la legalizarea și a situației lor de fapt.

Din activitatea unei societăți. Societatea se numește Sf. Gheorghe și este generalizată în eparhia noastră. Pe alocuri ea activează deosebit de mulțumitor. Așa în Ohabamânic. A înființat-o nu de mult preotul Gh. Cornean și numără 75 de membri. În anul 1942 înscrie la activul ei: participare regulată la sf. bise-

rică, în corpore; ajutorarea în 2 jumătăți de zile pe săptămână — așa cum fuseseră îndrumați de secția culturală — la cei săraci, în timpul verii; **Duminecile** participă regulat la **Vecernii**, unde s'a făcut catehizație, cetiri din **Biblie**, cântări bisericești etc.; la sărbătorile **Nașterii Domnului** au organizat colinde, piesa **Vicleemul** în scopul de a ajuta pe copiii săraci. Iată ce poate face munca și înțelegerea unui preot, și lucru mare nu e, nici lucru greu!

Manifestarea Oastei Domnului din Caransebeș. **Duminecă, 21 Februarie a. c.**; Oastea Domnului din Caransebeș a ținut o șezătoare externă cu prilejul venirii în localitate a Oastei Domnului din Recița-română, în cadrul căreia ostașii din Recița au prezentat piesa *Fiul risipitor*, care a fost tâlcuirea instructivă și pe înțelesul tuturor a mișcătoarei pilde a fiului rătăcit, cetită în aceea zi în sf. biserică. Cu această ocazie orașul nostru a avut prilejul să vadă în mic, ceace Oastea Domnului își propune să facă, punându-se în slujba lui Hristos în lume, căci frații ostași din Recița prin corul lor bisericesc condus de tânărul C. Bobescu, care a dat răspunsurile la sf. Liturghie din biserică catedrală, prin disciplina arătată în procesiuni și adunări cât și prin reprezentarea piesei religios-morale din seara aceleiași zile, au dovedit cu prisosință ce frumoasă lucrare și mai ales ce înălțuire de virtuți individuale și sociale poate produce omul stând în slujba lui Hristos prin această societate misionară a Bisericii noastre.

Pilda păstorului lor sufletesc, Cuc. Pâr. I. Vida din Recița-română, care l-a strâns, merită să fie urmată și de alții.

Programul „Săptămânii bănățene” la București. „Săptămâna bănățeană” începe Luni 1 Martie și are următorul program:

Luni 1 Martie. La ora 10:30 dimineața în sala de expoziție a Ministerului Propagandei Naționale se deschide expoziția retrospectivă a artei plastice bănățene, în fața înalților demnitari. Vorbește d. Ion Stoia Udrea. Seara, la Radio, conferențiază d. Petru Nemoianu.

Marti 2 Martie. Concertul simfonic executat de orchestra Radio și transmis dela Radio. Se cântă muzică din: Tiberiu Brediceanu, Sabin V. Drăgoi, Zeno Vancea, Vasile Ijac, Filaret Barbu, Mircea Popa și Eugen Cuteanu.

Miercuri 3 Martie. La Radio, în ora răniiților, se execută muzică bănățeană.

Joi 4 Martie. Concert de muzică de cameră din compozitorii: Sabin V. Drăgoi, Zeno Vancea, Vasile Ijac și Alma Ionescu-Cornea.

Vineri 5 Martie. La Opera Română, festival transmis prin Radio. Se cântă opera „Năpasta” de Sabin V. Drăgoi și „La seceriș” de Tiberiu Brediceanu.

Sâmbătă 6 Martie. Corul „Vidu” din Logoj, concertează la spitalele de răniiți. Seara se transmite dela Radio concertul „Dubluquartetului catedralei ortodoxe române” din Timișoara.

Duminecă 7 Martie. Dimineața, corul „Vidu” din Logoj dă răspunsurile liturgice la biserică Sf. Spiridon din București; transmise prin Radio. La ora 10:30, festivalul artistic la Teatrul Național cu colaborarea „Asociației scriitorilor bănățeni”, a „Dubluquartetului catedralei ortodoxe române” din Timișoara și a Echipei de dansatori țărani din Borlova. Dintre scriitorii bănățeni participă Virgil Birou, Pavel P. Belu, Grigore

Bugarin, Gheorghe Croitoru, Dorian Grozdan, Ilie Ie-nea, Traian Lalescu, C. Miu-Lerca, Anișoara Odeanu, Grigore Popiți, Petru Sfetca și Ion Stoia-Udrea.

La ora 8 seara, mare festival muzical la Ateneul Român, compus din concertul simfonic executat de orchestra Radio sub d. recția dlui Teodor Rogalschi, cu muzică din Tiberiu Brediceanu, Sabin V. Drăgoi, Zeno Vancea, Vasile Ijac, Filaret Barbu și Mircea Popa.

Corul Vidu din Logoj, dă un concert de cântec românesc bănațean.

Căminul Cultural din Caransebeș a aranjat Duminecă, 21 Februarie, a treia conferință pentru popor, conferință p. r. Traian Dobromirescu despre: „Secte și rătăcirea lor”. Corul Căminului și elevii școlilor și-au dat concursul.

† **Preotul Romul Radulovici din Bătești.** Aflăm cu oarecare întârziere că vrednicul preot, pensionar de vre-o câțiva ani, a încetat din viață. Încetăm această știre cu multă tristețe, cunoscând că preotul acesta a agonisit mijloacele cari au făcut posibilă zidirea unei impunătoare biserici în Bătești. La dreapta judecată a lui Dumnezeu, fostul slujitor al altarului din Bătești poate sta cu fruntea ridicată, el și-a îndeplinit misiunea sa pământească.

Domnul Dumnezeu să-l odihnească în corturile dreptilor Săi!

Mulțumită publică. În numele parohiei Petroșnița, și pe această cale aduc mulțumiri familiei înv. pens. Nistor Stoichescu din Caransebeș care a înființat „Donațiunea Nistor și Teodosia Stoichescu”, constând din depuneri și acțiuni în valoare de 50.000 Lei, cu scopul de a se face parastas familiei la sărbătoarea Nașterii Sf. Ioan Botezătorul. Cât donatorul este în viață se face pomenirea viilor și a celor morți la sf. Liturghie. *Pr. Petru Z. Turcan.*

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 1211 Bis. 1943.

Circulară

către toți preacucernicii protopopi și cucernicii preoți din Episcopia ort. rom. a Caransebeșului.

Suntem în preajma Sf. Post al Invierii Domnului, cel mai potrivit timp de a ne apropia de sufletele credincioșilor și a le aduce la picioarele Crucii Mântuitorului. Acest timp de înviore a sufletelor trebuie folosit pentru trezirea conștiinței religioase și ridicarea nivelului moral al poporului și pentru convertirea sectanților și readucerea lor la sânul Bisericii strămoșești, căci numai ea singură îi poate face părtași de darurile bogate ce le revarsă Mântuitorului Hristos asupra celor ce cu credință se apropie de El.

În aceste vremuri de grea cumpănă pentru Țară și Neam, slujitorii altarelor trebuie să-și

întețească zelul și să folosească orice prilej pentru a-și putea împlini cu cât mai mult folos misiunea sfântitoare în mijlocul poporului, ca întărit sufletește să poată duce la bun sfârșit războiul ce-l purtăm în numele Sf. Cruci și al dreptății.

Pentru realizarea acestui scop orânduim pentru timpul Postului Mare săvârșirea în fiecare biserică a următoarelor slujbe:

1. **Mercurea și Vinerea a. m. Sf. Liturghie a Darurilor** celor mai înainte sfințite. Spre acest scop preoții vor învăța din vreme cântăreții bis. cântările și tipicul acestor slujbe.

2. **Mercurea și Vinerea** (după masă între orele 5—7), atunci când nu sunt Denii, se va sluji Acaftistul ori Paraclisul Maicii Domnului ori al Mântuitorului nostru Iisus Hristos, împreună cu rugăciuni din Liturgier pentru biruința armatei, pentru soldații de pe front și pentru grabnica însănătoșire a soldaților răniți (aici se vor pomeni cu numele de botez cei din sat).

La fine se va face în genunchi rugăciunea de cerere și mulțumită (vezi Lit. Sf. Vasile după „Mai ales pe preasfânta... pag. 149—152 din Liturgierul Sibiu, 1902). După rugăciune se va cânta „Doamne al Puterilor fii cu noi...”

3. Să se slujească regulat **Dumineca după masă Vecernia**, la sfârșitul căreia se vor adăuga rugăciunile arătate, apoi lecturi religioase, cu o eventuală scurtă omilie.

La aceste slujbe — după putință — vor fi duși elevii de școală, membri Oastei Domnului, ai Soc. Sf. Gheorghe și ai altor Societăți, și prin cuvântări ori meditații scurte vor pregăti pe credincioși pentru primirea cu vrednicie a Sf. Taine a Mărturisirei și a Sf. Cuminecături, spre a putea ajunge pregătiți sufletește marele praznic al Invierii Domnului.

Aceste slujbe se vor săvârși în tot decursul anului pe întreaga durată a războiului.

Ele vor avea să fie săvârșite cu toată credința și evlavie, pentru a-și ajunge scopul cu care se fac.

Să nu-i abată pe cuc. preoți dela această îndatorire, eventuala lipsă la început a credincioșilor, fiind convinși, că rugăciunile înălțate la aceste slujbe, cu vremea vor aduce tot mai mulți participanți.

Prin rugăciunile fierbinți ale tuturor celor de acasă se va întări brațul vitejilor noștri ostași, ca să poată ieși biruitori din războiul dus contra celui mai primejdios dușman ce a amenințat vre-odată credința și existența Neamului nostru, precum și civilizația omenirii, care este bolșevismul păgân și fără Dumnezeu. Un neam în rugăciune este nebiruit.

Atragem cu această ocazie atențiunea Cuc. preoți, ca Duminică în 7 Martie a. c. să ce-tească în biserică Pastorală Noastră Nr. 705/942, iar Duminică în 14 Martie a. c. circulara Nr. 7181/941 dela 22 Ianuarie 1942, ambele ti-părite.

Prea Cuc. protopopi vor îndruma și con-trola ținerea acestor servicii religioase, având ot. parohiale să raporteze prin Of. protopopești cum s'a executat acest ordin și cu ce rezultat.

Până la 10 Mai a. c. P. Cuc. protopopi ne vor face raport amănunțit despre executarea acestor dispoziții.

Cu arhieresti binecuvântări.

Caransebeș, la 24 Februarie 1943.

Episcop:

Consilier referent:

† **VENIAMIN** Prot. ic. stfor. Romul G. Ancușă

Nr. 1264 E. 1943.

NOTĂ OFICIALĂ.

Atragem atențiunea P. Cuc. protopopi și Cuc. preoți ca până la data de **15 Martie** a. c. să se înainteze Consiliului eparhial toate **preliminariile** restante pe anul 1943.

Întrucât până la această dată nu vor fi înaintate, preoților li se va reține salariul, apli-cându-li-se și alte sancțiuni disciplinare.

Caransebeș, din șed. Cons. eparhial, secția economică, ținută în 25 Februarie 1943.

Episcop:

Secretar eparhial

† **VENIAMIN** Pr. **Petru Toma**

Judecătoria de pace Mixtă Caransebeș secția c. f.

Nr. 2155/1942 c. f.

Extract de publicațiunea de licitație.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea „Albina” Institut de credit și de economii Sucursala Lugoj. contra urmăritei Ana Dr. Gheorghe Băican, născută Petroviciu—Deregătoriu dom. în Hălmașiu, la cererea urmăritoarei, Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională în ce privește imobilele înscrise în cartea funduară a comunei Caransebeș, din cartea funduară Nr. 1098 sub A. I. 1—2 Nr. top. 349, Casă pe intravilan Nr. 52 în suprafață de 148 stp. și Nr. top. 350 grădină în intravilan de 184 stp. cu preț de strigare de

162.000 Lei, pentru încasarea creanței de 25.000 Lei capital, interese de 2% peste scontul B. N. R. și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de **27 Martie anul 1943 ora 9 în localul oficial al instanței c. f.** (Piața General Drăgălina Nr. 1, camera Nr. 14 parter) în **Caransebeș.**

Imobilul supus la licitație, nu poate fi vândut decât numai pe un preț mai mare, decât prețul strigării.

Cei cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare, în numerar și să semneze condițiunile de licitație.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat, decât cel de strigare, este dator să întregească imediat garanția fixată, conform procentului prețului de strigare la aceeaș parte procentuală a prețului ce a oferit.

Caransebeș, la 2 Decembrie 1942.

Judecător:

Conducător de c. f.

s. s. **Bal. Stulber**

s. s. **Ioan Ioanșiu**

Pentru conformitate: s. s. **Ioan Ioanșiu**

CORPUL PORTĂREILOR TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ

Nr. 135 Port. 1942.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Șef Portărel, de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș sub Nr. 5826/1942, efectuându-se execuțiunea la 19 Decem-vrie 1942 în favorul următorului Pavel Polacsek reprez. prin adv. Dr. Chiru Cocoșiu din Caransebeș, pentru suma de 155.000 Lei, capital și acces. Mobilele secvestrate și suprasedevstrate care s'au prețuit în Lei 54.800 și anume: 1 aparat de radio, 2 garderobe, 1 credenz, 1 strai de lână, 2 viguri postav, 1 armă de vânătoare, 2 cai, 1 cocie cu osii de lemn, 1 vișea, 1 vișel și 2 vagoane de lemne de foc, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș, sub Nr. 6205/942 G. pentru încasarea crean-ței de Lei 155.000 capital cu % interese legale din 12 Decembrie 1942 și speșele de 16.549 Lei stabilite până în prezent, se fixează licitație pe ziua de **15 Martie 1943 la orele 8,30 în comuna Voi-slova la locuința urmăritului și toți aceia cari au voie a cumpăra sunt invitați cu aceia observare că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX 1881, se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.**

Intru cât mobilele supuse licitației s'au mai secvestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 al legii LX din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 22 Februarie 1943.

Șef Portărel:

Dr. C. Stângu